

FINANČNÍ PRÁVO

charakteristika odvětví práva

Odvětvotvorná kritéria

- Samostatnost a specifická předmětu právní regulace
- Metoda právní regulace
- Systémová soudržnost právních norem
- Společenská akceptace samostatnosti odvětví

Předmět právní regulace - 1

- Obecně – chování; společenské vztahy
- **NE peníze – objekt vztahů**
- **Peněžní vztahy .... NE VŠECHNY**
- Ekonomický prvek
- Majetkový prvek
- Veřejně zájmový prvek
- Mocenský prvek

Předmět právní regulace - 2

- Chování ve společenských vztazích, které vznikají, realizují se a zanikají:
  1. v procesu tvorby a použití veřejných peněžních fondů – **VEŘEJNÉ FINANCE**
  2. v rámci mocenských ingerencí do finančních činností

Metoda právní regulace - obecně

- Odpověď na otázku: „Jak se uskutečňuje regulace toho, co je předmětem regulace“
- Souvislost mezi předmětem (účelem) regulace a metodou

Specifika metody ve finančním právu

- Veřejnoprávní charakter účelu regulace
- Atributivní podíl veřejné moci (veř.správa)
- Převažující mocenský charakter vztahů
- Samostatná konkretizace finančně právních povinností („autoaplikace“)
- Finančně právní akt (normativní, individuální)
- Imperativní charakter právní regulace (charakter norem)

Rysy metody

- Převažující veřejnoprávní charakter
- Základ v administrativněprávní metodě
- Modifikace užitím soukromoprávních prvků, nástrojů ekonomického působení (%)
- Specifika v rámci subsystémů finančního práva

Systemová soudržnost právních norem – 1

- Vyšší míra vzájemných vazeb právních norem tvořících danou výseč práva
- Relativní autonomie daného souboru právních norem vůči normám jiných odvětví

Systemová soudržnost právních norem – 2

- **Vnitřní systemová soudržnost** – systém finančního práva
- **Vnější systemová soudržnost** – vztahy k ostatním právním odvětvím

Systemová soudržnost právních norem – 3

- Subsystémy finančního práva
- Kritéria uspořádání finančního práva
- Problém obecné části a zvláštní části finančního práva
- Finanční právo hmotné a procesní
- Finanční právo správní, trestní ....
- Fiskální a nefiskální část finančního práva

Systemová soudržnost právních norem – 4

- Předmětové kritérium:
- FISKÁLNÍ ČÁST (fiskální právo)
- NEFISKÁLNÍ ČÁST (finanční právo *sensu stricto*)

Systemová soudržnost právních norem – 4a

- **fiskální část**

- Rozpočtové právo
- Berní právo (daňové právo)
- Celní právo
- Právní regulace veřejných výdajů
- Bilanční právo (regulace účetnictví a obdobných evidencí)

- **nefiskální část**

- Měnové právo
- Devizové právo
- Veřejné bankovní právo
- Veřejné pojišťovnické právo x pojistné právo
- Právo kapitálového trhu (veřejné)
- Puncovní právo

Systemová soudržnost právních norem – 5 **Vnější**

- Vztahy k veřejnoprávním odvětvím
- Vztahy k soukromoprávním odvětvím

Systemová soudržnost právních norem – 5a

- **K ústavnímu právu:** základní rámec, speciální instituty a instituce v ÚPČR – státní rozpočet, ČNB, NKÚ, čl. 10 odst. 5 LZPS ...
- **Ke správnímu právu:** evoluce, podíl veřejné správy, metoda, proces, odpovědnost, správní poplatky
- **K trestnímu právu:** trestní ochrana finančního práva, majetkové sankce
- **K OPP:** exekuce, správní soudnictví, soudní poplatky
- **K právu ŽP:** např. ekologizace daní, enviromentální taxy
- **K sociálnímu právu:** veřejné pojistné fondy – důchodové daně – státní rozpočet ...

Systemová soudržnost právních norem – 5b

- K soukromoprávním odvětvím:
terminologie, skutečnosti a události –
finančně právní jevy

Akceptace

- Evoluce
- Státní právo – správní právo – finanční právo
- Nejednotné pojetí finančního práva
- FP odvětví
- FP věda
- FP didaktická disciplína

POCHOPILI?

